

CHRÍPKA klope na dvere

Opäť je tu chrípkové obdobie. Neberte ho na ľahkú váhu, ochorenie môže totiž viesť k trvalým zdravotným následkom a vážnym život ohrozujúcim ťažkostiam.

Známe respiračné ochorenie môže vyvolať zápal pľúc, zlyhanie dýchania či zápalové ochorenia srdca. Pacientom sa v dôsledku vírusovej infekcie môžu zhoršiť chronické zdravotné ťažkosti alebo ich môže postihnúť syndróm akútnej respiračnej tiesne. Aj keď proti tomuto ochoreniu existuje vakcína, v roku 2022 sa proti chrípke dalo zaočkovať len 4,8 percenta slovenskej populácie. „Znepokojuje nás hlboký

prepad v zaočkovanosti osôb nad päťdesiatdeväť rokov. Vlni sa proti chrípke zaočkovalo len 5,6 percenta seniorov. V porovnaní s prechádzajúcou sezónou klesla zaočkovanosť v tejto vekovej skupine o 7,3 percenta, čo je o 98-tisíc zaočkovaných osôb menej. Ide pritom o najrizikovejšiu a najzraniteľnejšiu skupinu, ktorá je náchylná na závažné komplikácie spojené s chrípkou a zhoršenie základného ochorenia následkom chrípky,“ hovorí prof. Zuzana Kri-

Chrípka – fakty a čísla

- Chrípka je akútne vysoko nakažlivé ochorenie spôsobené vírusom chrípky
- Každoročne prebieha v epidémiách, pričom postihuje až dvadsať percent populácie
- Na vírusy chrípky neúčinkujú antibiotiká
- Vírus chrípky oslabí organizmus, ktorý je potom náchylný na inú bakteriálnu infekciu, napríklad zápal pľúc
- Pätnásť percent starších osôb zostane po hospitalizácii s chrípkou bezvládných a odkázaných na starostlivosť druhých

štúfková, prezidentka Slovenskej epidemiologickej a vakcinologickej spoločnosti. Pre porovnanie dodáva, že v poslednej chrípkovej sezóne sa v Austrálii zaočkovalo 66 percent osôb v seniorskom veku. Vo Švédsku 70 percent a v Spojenom Kráľovstve 80,9 percenta populácie. Lekári upozorňujú, že chrípka môže mať fatálne následky pre seniorov a chronicky chorých ľudí. Zväčša majú totiž oslabenú imunitu a navyše sú vystavení vyššiemu riziku nákazy, pretože sú často hospitalizovaní a chodia k lekárom, kde v čakárňach hrozí pravdepodobnosť šírenia vírusu.

CHRÍPKA A CUKROVKÁRI

Početnou skupinou chronicky chorých pacientov, pre ktorých chrípka predstavuje zvýšenú hrozbu, sú diabetici. Cukrovkári sú náchylnejší dostať chrípku častejšie, respektíve

Príznaky

- Horúčka zvyčajne nad 39 stupňov, niekedy až 40 a viac, čo pretrváva 3-4 dni
- Začiatok ochorenia je náhly, z plného zdravia
- Veľmi úporné bolesti hlavy, často za očami
- Často je sprevádzaná výraznými bolesťami svalov
- Bežne je prítomný aj výrazný kašeľ
- Nádcha, kýchanie, bolesť hrdla nemusia byť, respektíve sú len niekedy

Komplikácie

- Srdcové – zápal srdcového svalu, srdcového obalu, infarkt
- Dýchacie – zápal stredného ucha, prínosových dutín, priedušiek, pľúc, zhoršenie CHOCHP, záchvaty astmy
- V tehotenstve – ohrozenie života matky, riziko predčasného pôrodu, úmrtia plodu, nižšia pôrodná hmotnosť
- Pohybové – zápal svalov až rozpad svalových buniek
- Nervové – kríče z vysokej horúčky, zápal mozgu a mozgových plien, ochrnutie, mozgová príhoda

Prof. Zuzana Krístúfková

Doc. Emil Martinka

majú zníženú schopnosť sa jej brániť a ochorenie má u ich ťažší priebeh. Známymi komplikáciami súvisiacimi s chrípkou sú zápal pľúc, sinusitída, bronchitída, ušné infekcie. Diabetici sú častejšie pre chrípku a jej komplikácie hospitalizovaní. Zvýšená je aj úmrtnosť na komplikácie spôsobené chrípkou. Diabetes zvyšuje

hladinu cukru v krvi, čím ovplyvňuje imunitný systém a väčšiu náchylnosť k infekciám, vrátane chrípky. „Prítomnosť diabetu mellitu zvyšuje riziko ochorenia na chrípku a zhoršuje jeho priebeh. Taktiež riziko komplikácií chrípky aj úmrtnosť. Podobne zhoršuje chrípku i glykemickú kontrolu diabetu, riziko akútnych život ohrozujú-

cích komplikácií diabetu a prejavy chronických komplikácií, ako aj riziko srdcovocievnych príhod ako sú infarkt myokardu či cievnna mozgová príhoda. Je dostatok vedeckých dôkazov a pribúdajú ďalšie, že u pacientov s cukrovkou znižuje očkovanie proti chrípke nielen počet hospitalizácií, ale aj život ohrozujúcich komplikácií a úmrtí z kardiovaskulárnych či iných príčin,“ konštatuje doc. Emil Martinka, primár diabetologického oddelenia Národného endokrinologického a diabetologického ústavu (NEDÚ). „Očkovanie proti chrípke by preto malo byť neoddeliteľnou súčasťou liečebných stratégií u pacientov s diabetom,“ dodáva.

INFARKTY A PORÁŽKY U ZDRAVÝCH

Ani zdraví ľudia si nemôžu povedať, že ich sa tento problém netýka. Me-

dicína potvrdzuje, že chrípka spôsobuje závažné kardiovaskulárne komplikácie aj u zdravých dospelých. Štúdia databázy dospelých pacientov nad štyridsať rokov bez akejkoľvek rizikovej predispozície dokázala desaťkrát vyššie riziko úmrtia na srdcový infarkt a osemkrát vyššie riziko úmrtia na mŕtvicu do troch dní po laboratórne potvrdennej chrípkovej infekcii v porovnaní s prípadmi bez ochorenia na chrípku. „Na Slovensku je nedostatok lekárov, najmä lekárov prvého kontaktu, zdravotná starostlivosť sa teda stáva menej dostupnou. Jedno z riešení je predchádzať ochoreniam. Očkovaním proti chrípke dokážeme zabrániť ochoreniu, jeho komplikáciám a vyhnúť sa návšteve lekára a hospitalizácii. Prevencia dokáže zachrániť oveľa viac životov ako liečba,“ predkladá ďalšie argumenty na očkovanie prof. MUDr. Zuzana Krístúfková.

VIERA MAŠLEJOVÁ